

AUTOPOPRAWKA z dnia 20-12-2024

W Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy i Miasta Raszków prognozowanej na lata 2025-2042 dokonuje się zmian prognozy załącznika nr 1, załącznika nr 2 i objaśnień przyjętych wartości WPF.

Autopoprawka do objaśnienia przyjętych wartości do Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy i Miasta Raszków prognozowanej na lata 2025-2042

Zgodnie ze zmianami wprowadzonymi autopoprawką do projektu budżetu na rok 2025, dokonano następujących zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy i Miasta Raszków:

Dochody ogółem w pozycji dochody majątkowe zwiększono o 3 306 000,00 zł

Wielkość dochodów ogółem po zmianach 78.837.000,- zł, w tym dochody majątkowe 9.935.235,31 zł.

Wydatki w pozycji wydatki majątkowe zwiększono o 4 100 000,00 zł.

Wielkość wydatków ogółem po zmianach 87.368.000,- zł, w tym wydatki majątkowe po zmianach 19.100.000,- zł.

Dochody i wydatki bieżące bez zmian.

Wynik budżetu jest deficytowy i po zmianach wynosi -8 531 000,00 zł (przed zmianą 7.737.000,- zł wzrost o 794.000,- zł)

Szczegółowe informacje na temat zmian w zakresie dochodów, wydatków i wyniku budżetu w roku budżetowym przedstawiono w tabeli poniżej.

Zmiany w dochodach i wydatkach w 2025 roku

Wyszczególnienie	Przed zmianą [zł]	Zmiana [zł]	Po zmianie [zł]
Dochody ogółem	75 531 000,00	+3 306 000,00	78 837 000,00
Dochody bieżące	68 901 764,69	-	68 901 764,69
Dochody majątkowe	6 629 235,31	+3 306 000,00	9 935 235,31
Wydatki ogółem	83 268 000,00	+4 100 000,00	87 368 000,00
Wydatki majątkowe	15 000 000,00	+4 100 000,00	19 100 000,00
Wynik budżetu	-7 737 000,00	-794 000,00	-8 531 000,00

Źródło: opracowanie własne.

PLANOWANY DEFICYT w roku 2025 w kwocie: 8.531.000,- zł zostanie sfinansowany:

- nadwyżką budżetową z lat ubiegłych - przychody jednostek samorządu terytorialnego wynikające z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków w kwocie 532 040,29 zł;
- wolnymi środkami, o których mowa w art. 217 ust.2 pkt 6 ustawy w kwocie 2.193.959,71 zł;
- przychodami z planowanych do zaciągnięcia kredytów na rynku krajowy.

Prognozowane dochody od roku 2025 są mniejsze niż w roku 2024 z uwagi na fakt, iż dochody na 01-01-2025 nie opiewają jeszcze wszystkich wielkości dotacji na zadania zlecone, jakie sukcesywnie w trakcie roku zostaną uwzględnione w budżecie na podstawie otrzymywanych w ciągu roku zawiadomień m.in. zwrotu podatku akcyzowego w cenie paliwa dla rolników, świadczenia rodzinne, zasiłki okresowe itp.

Rozbieżności dla roku 2025 i 2026 pomiędzy przedłożonym projektem a bieżącą uchwałą wynikają w szczególności z dodatkowych kwot dochodów ze środków unijnych i planowanych wydatków w szczególności majątkowych współfinansowanych z tych środków wg poniższego:

w roku 2025 wprowadza się kwotę dochodów wysokości 3.306.000,- zł na realizację zadań inwestycyjnych współfinansowanych ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 2 i 3, a dla roku 2026 kwotę 3.313.105,66 zł, z tego:

- planuje się dochody w kwocie 1.524.425,66 zł na podstawie zatwierdzonych list projektowych ocenionych pozytywnie na podstawie uchwały Zarządu Województwa Wielkopolskiego nr 848/2024z dnia 07 listopada 2024 r. w sprawie zatwierdzenia listy wszystkich ocenianych projektów oraz wyboru projektów do dofinansowania w ramach naboru FEWP.02.06-IZ.00-002/24 . Działanie 2.6 Zwiększenie odporności na zmiany klimatu i klęski żywiołowe w ramach ZIT, Fundusze Europejskie dla Wielkopolski na lata 2021-2027 dla projektu nr FEWP.02.06-IZ.00-0019/24 „Działania adaptacyjne do zmian klimatu na terenie powiatu ostrowskiego”, zadanie Gminy i Miasta Raszków: Modernizacja rynku w Raszkowie w celu redukcji efektu miejskiej wyspy ciepła” w podziale do wysokości prognozowanych wydatków tj. 2025r. 600.000,- zł, 2026 r. 924.425,66 zł (kwotę wydatków zaokrąglono w górę - finansowanie ze środków własnych).

- dochody na realizację zadania Budowa przedszkola i żłobka w Raszkowie z siedzibą w Pogrzybowie [etap I- budowa żłobka] w ramach Programu rozwoju instytucji opieki w wieku do lat 3, Aktywny Maluch 2022-2029 – pismo Wojewody Wielkopolskiego PS-XI.946.176.2024 z 05-09-2024 r. o przyznaniu środków finansowych w ramach w/w programu.

W roku 2025 kwota dochodów z KPO dla w/w programu to 2.200.000,- zł oraz środki z budżetu Państwa 506.000,- zł.

W roku 2026 kwota dochodów 2.388.680,- zł , w tym środki z KPO dla kwota.1.942.016,- zł oraz środki z budżetu Państwa 446.664,- zł .

Dla roku 2025 i 2026 zwiększa się planowane wydatki majątkowe do kwot zaplanowanych dochodów, o których mowa w art. 5 ust.1 pkt. 2 i 3 ustawy o finansach publicznych, przedstawionych powyżej .

Ponadto zwiększa się wielkość kwoty wydatków majątkowych o:

- wprowadzone zadanie realizowane w formie dotacji: „ Przebudowa/rozbudowa drogi powiatowej nr 5285P (droga dla rowerów/droga dla pieszych i rowerów) na odcinku Głogowa- Korytnica o dł. ok. 2,06 km” - 176.126 zł,
- o planowane niewykonane roboty w roku 2024 przesuując plan na 2025 r.
- oraz inne zadania majątkowe ujęte jako zadania jednoroczne w budżecie.

W okresie prognozy WPF dokonano zmian w zakresie planowanych wydatków bieżących i majątkowych.

Dla kolejnych lat prognozy w ramach realizowanych projektów ze środków UE [w poz. 9 wpf zał. 1 wykazano:

- **dla roku 2025** dochody bieżące 328.436,72 zł, z tego środki o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt. 2 kwota 287.382,13 zł.

Dochody majątkowe 3.351.910,- zł, z tego z tego środki o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt. 2 2.840.171,25 zł

- **dla roku 2026** dochody bieżące 211.636,26 zł, z tego środki o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt. 2 kwota 185.181,73 zł.

Dochody majątkowe 3.313.105,66 zł, z tego z tego środki o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt. 2 2.866.441,66 zł

- **dla roku 2027** dochody bieżące 164.702,38 zł, z tego środki o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt. 2 i 3 kwota 144.114,58 zł.

Ujęte przedsięwzięcia w zakresie programów, projektów lub zadań związanych z programami realizowanymi z udziałem środków z UE:

- Cyberbezpieczny samorząd (część bieżąca i majątkowa)
- STAWIAMY NA ROZWÓJ (część bieżąca i majątkowa) dostępna edukacja przedszkolna w gminie Raszków
- Budowa przedszkola i żłobka w Raszkowie z siedzibą w Pogrzybowie [ETAP I - BUDOWA ŻŁOBKA]
- Modernizacja rynku w Raszkowie w celu redukcji miejskiej wyspy ciepła – działania adaptacyjne ds. Klimatu na terenie powiatu ostrowskiego

Przychody i rozchody

W Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy i Miasta Raszków:

Przychody ogółem w roku budżetowym zwiększono o 794 000,00 zł i po zmianach wynoszą 10 226 000,00 zł.

Zmiana w pozycji wolne środki, o których mowa w art. 217 ust.2 pkt 6 ustawy – wprowadzone przychody po zmianach stanowią kwotę 2.193.959,71 zł;

Ujęta w prognozie na rok 2025 kwota 2.193.959,71 zł wolnych środków jakie stanowią wielkość niezaangażowanych sum w planie finansowym w roku 2024 wykazanych w sprawozdaniu NDS o nadwyżce/deficycie za okres od 01 stycznia 2024 do 30 września 2024 r. w poz. D16 wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt. 6 ustawy o finansach publicznych, gdzie wykonana kwota stanowi wielkość 4.665.248,00 zł, natomiast zaangażowana wielkość w 2024 roku opiewa na kwotę 608.632,23 zł.

Rozchody ogółem w roku budżetowym nie uległy zmianie.

Szczegółowe informacje na temat zmian w zakresie przychodów i rozchodów w roku budżetowym 2025 przedstawiono w tabeli poniżej.

Wyszczególnienie	Przed zmianą [zł]	Zmiana [zł]	Po zmianie [zł]
Przychody budżetu	9 432 000,00	+794 000,00	10 226 000,00
Wolne środki	1 399 959,71	+794 000,00	2 193 959,71

Od 2026 nie dokonywano zmian w zakresie planowanych przychodów.

Od 2026 nie dokonywano zmian w zakresie planowanych rozchodów.

KWOTA DŁUGU

Na dzień 31.12.2024 r. kwota zadłużenia, wykazana w pozycji 6. Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy i Miasta Raszków na lata 2025-2042, w kolumnie pomocniczej WPF „2024 przewidywane wykonanie” wynosi 23 455 000,00 zł. Na koniec 2025 roku kwotę długu planuje się na poziomie 29 260 000,00 zł.

W stosunku do dochodów ogółem pomniejszonych o dotacje i środki o podobnym charakterze oraz powiększonych o przychody z tytułów określonych w art. 217 ust. 2 pkt 4-8 ustawy o finansach publicznych, nieprzeznaczone na sfinansowanie deficytu budżetowego, planowana kwota długu na koniec 2025 roku wyniesie 47,30%.

Informacja o wysokości kwoty długu w latach 2025-2029

Rok	Planowana kwota długu na koniec roku [zł]	Podstawa wskaźnika* [zł]	Relacja
2025	29 260 000,00	61 861 458,97	47,30%
2026	26 990 000,00	64 239 540,00	42,01%

Rok	Planowana kwota długu na koniec roku [zł]	Podstawa wskaźnika* [zł]	Relacja
2027	23 990 000,00	65 909 760,00	36,40%
2028	21 490 000,00	67 557 510,00	31,81%
2029	19 990 000,00	71 274 260,00	28,05%

*dochody pomniejszone o dotacje i środki o podobnym charakterze oraz powiększone o przychody z tytułów określonych w art. 217 ust. 2 pkt 4-8 ustawy o finansach publicznych, nieprzeznaczone na sfinansowanie deficytu budżetowego

RELACJA Z ART. 242 USTAWY O FINANSACH PUBLICZNYCH

W budżecie na 2025 r. zaplanowano dodatnią różnicę pomiędzy dochodami i wydatkami bieżącymi. W związku z powyższym, Gmina i Miasto Raszków zachowuje relację określoną w art. 242 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

Wynik budżetu bieżącego Gminy i Miasta Raszków

Rok	Dochody bieżące [zł]	Wydatki bieżące [zł]	Wynik budżetu bieżącego [zł]	Wynik budżetu bieżącego, skorygowany o środki [zł]
2025	68 901 764,69	68 268 000,00	633 764,69	3 359 764,69
2026	72 849 225,00	67 098 523,87	5 750 701,13	5 750 701,13
2027	74 743 300,00	68 403 300,00	6 340 000,00	6 340 000,00
2028	76 611 885,00	70 711 885,00	5 900 000,00	5 900 000,00
2029	80 808 520,00	75 208 520,00	5 600 000,00	5 600 000,00
2030	84 993 390,00	78 453 390,00	6 540 000,00	6 540 000,00
2031	89 310 835,00	82 610 835,00	6 700 000,00	6 700 000,00
2032	93 580 510,00	86 280 510,00	7 300 000,00	7 300 000,00
2033	97 961 650,00	90 461 650,00	7 500 000,00	7 500 000,00
2034	102 548 875,00	94 548 875,00	8 000 000,00	8 000 000,00
2035	107 249 350,00	98 899 350,00	8 350 000,00	8 350 000,00
2036	112 059 130,00	105 659 130,00	6 400 000,00	6 400 000,00
2037	116 973 650,00	110 373 650,00	6 600 000,00	6 600 000,00

Rok	Dochody bieżące [zł]	Wydatki bieżące [zł]	Wynik budżetu bieżącego [zł]	Wynik budżetu bieżącego, skorygowany o środki [zł]
2038	121 870 940,00	114 770 940,00	7 100 000,00	7 100 000,00
2039	126 852 625,00	119 152 625,00	7 700 000,00	7 700 000,00
2040	131 658 665,00	123 458 665,00	8 200 000,00	8 200 000,00
2041	136 516 470,00	128 216 470,00	8 300 000,00	8 300 000,00
2042	141 281 890,00	132 681 890,00	8 600 000,00	8 600 000,00

Źródło: Opracowanie własne.

RELACJA Z ART. 243 USTAWY O FINANSACH PUBLICZNYCH

Informację na temat kształtowania się relacji z art. 243 ustawy o finansach publicznych w okresie prognozy Gminy i Miasta Raszków przedstawiono w tabeli poniżej. Kalkulację wskaźnika z art. 243 przeprowadzono w oparciu o zapisy ustawy z dnia 8 listopada 2024 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2024 poz. 1756).

Kształtowanie się relacji z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych

Rok	Obsługa zadłużenia (fakt. i plan. po wyłączeniach)	Maksymalna obsługa zadłużenia (wg planu po III kwartale)	Zachowanie relacji z art. 243 (w oparciu o plan po III kwartale)	Maksymalna obsługa zadłużenia (wg przewidywane go wykonania)	Zachowanie relacji z art. 243 (w oparciu o przewidywane wykonanie)
2025	5,18%	14,32%	TAK	14,82%	TAK
2026	6,37%	11,96%	TAK	12,46%	TAK
2027	7,05%	11,06%	TAK	11,56%	TAK
2028	5,88%	10,63%	TAK	11,13%	TAK
2029	3,99%	8,50%	TAK	9,00%	TAK
2030	3,75%	7,99%	TAK	8,49%	TAK
2031	3,53%	8,00%	TAK	8,49%	TAK
2032	3,84%	9,76%	TAK	9,76%	TAK

Rok	Obsługa zadłużenia (fakt. i plan. po wyłączeniach)	Maksymalna obsługa zadłużenia (wg planu po III kwartale)	Zachowanie relacji z art. 243 (w oparciu o plan po III kwartale)	Maksymalna obsługa zadłużenia (wg przewidywanego wykonania)	Zachowanie relacji z art. 243 (w oparciu o przewidywane wykonanie)
2033	3,76%	10,62%	TAK	10,62%	TAK
2034	3,44%	10,29%	TAK	10,29%	TAK
2035	3,52%	9,93%	TAK	9,93%	TAK
2036	1,00%	9,70%	TAK	9,70%	TAK
2037	0,92%	9,29%	TAK	9,29%	TAK
2038	0,85%	8,80%	TAK	8,80%	TAK
2039	1,04%	8,39%	TAK	8,39%	TAK
2040	1,20%	7,99%	TAK	7,99%	TAK
2041	1,09%	7,66%	TAK	7,66%	TAK
2042	0,99%	7,29%	TAK	7,29%	TAK

Źródło: Opracowanie własne.

Dane w tabeli powyżej wskazują, że w całym okresie prognozy Gmina i Miasto Raszków spełnia relację, o której mowa w art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych. Spełnienie dotyczy zarówno relacji obliczonej na podstawie planu na dzień 30.09.2024 r. jak i w oparciu o kolumnę „2024 przewidywane wykonanie”.

Dane w tabeli powyżej wskazują, że w całym okresie prognozy Gmina i Miasto Raszków spełnia relację, o której mowa w art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych. Spełnienie dotyczy zarówno relacji obliczonej na podstawie planu na dzień 30.09.2024 r. jak i w oparciu o kolumnę „2024 przewidywane wykonanie”.

ZAŁĄCZNIK NR 2 – autopoprawka do projektu WPF na lata 2025-2042

Zmiana Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy i Miasta Raszków obejmuje również zmiany w załączniku nr 2, które szczegółowo opisano poniżej.

DO ZAŁĄCZNIKA PRZEDSIĘWZIĘĆ DODANO NASTĘPUJĄCE PRZEDSIĘWZIĘCIA:

- Modernizacja rynku w Raszkowie w celu redukcji efektu miejskiej wyspy ciepła – zadanie majątkowe, które ma być realizowane w latach 2024-2026. Jednostką realizującą jest Urząd Gminy i Miasta Raszków

Łączne nakłady planowane na realizację zadania wynoszą 2 345 000,00 zł, w tym w 2024r. – 20 000,00 zł. Limit zobowiązań dla zadania wynosi 2 345 000,00 zł.

Zadanie realizowane w ramach projektu nr FEWP.02.06-IZ.00-0019/24 „Działania adaptacyjne do zmian klimatu na terenie powiatu ostrowskiego”, zadanie Gminy i Miasta Raszków: Modernizacja rynku w Raszkowie w celu redukcji efektu miejskiej wyspy ciepła.

- Budowa przedszkola i żłobka w Raszkowie z siedzibą w Pogrzybowie [ETAP I - BUDOWA ŻŁOBKA] – zadanie majątkowe, które ma być realizowane w latach 2024-2026. Łączne nakłady planowane na realizację zadania wynoszą 8 854 680,00 zł, w tym w 2025 r. – 4 706 000,00 zł. Limit zobowiązań dla zadania wynosi 8 844 680,00 zł. Jednostką realizującą jest Urząd Gminy i Miasta Raszków.

Realizacja zadania w ramach Programu rozwoju instytucji opieki w wieku do lat 3, Aktywny Maluch 2022-2029 – pismo Wojewody Wielkopolskiego PS-XI.946.176.2024 z 05-09-2024 r. o przyznaniu środków finansowych w ramach w/w programu.

Powyższe zadania ujęto w grupie 1.2 Wieloletniej Prognozy Finansowej załącznika nr 2.

- Przebudowa drogi gminnej nr 782655P ul. Południowa w Raszkowie" – zadanie majątkowe, które ma być realizowane w latach 2024-2025. Łączne nakłady planowane na realizację zadania wynoszą 268 450,00 zł, w tym w 2025 r. – 250 000,00 zł. Limit zobowiązań dla zadania wynosi 250 000,00 zł. Jednostką realizującą jest Urząd Gminy i Miasta Raszków.

DOKONANO ZMIAN W ZAKRESIE NASTĘPUJĄCYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ:

W zakresie programów, projektów lub zadań związanych z programami realizowanymi z udziałem środków z UE:

STAWIAMY NA ROZWÓJ - dostępna edukacja przedszkolna w gminie Raszków – zmiana w przedsięwzięciu (część bieżąca) obejmuje m.in.:

- zwiększenie łącznych nakładów na realizację zadania o kwotę 203 373,84 zł;
- zwiększenie limitu wydatków na realizację zadania w 2025 roku o kwotę 93 586,68 zł do kwoty 422.023,40 zł
- zwiększenie limitu wydatków na realizację zadania w latach 2026-2027 o kwotę 94 084,66 zł;
- zwiększenie limitu zobowiązań na realizację zadania o kwotę 187 671,34 zł.

W zakresie programów, projektów lub zadań innych (finansowanych ze środków krajowych) dokonano zmian przedsięwzięć, w szczególności:

ZADANIA BIEŻĄCE:

- Ubezpieczenie mienia w ramach ubezpieczeń komunikacyjnych [2024-2025] – zmiana w przedsięwzięciu obejmuje m.in.:
 - zwiększenie łącznych nakładów na realizację zadania o kwotę 2 000,00 zł;
 - zwiększenie limitu wydatków na realizację zadania w roku 2025 o kwotę 1 000,00 zł;
 - zmniejszenie limitu zobowiązań na realizację zadania.
- Odbiór i transp. odp. komun. od właśc. nieruch. zamieszkałych, położonych na terenie GiM Raszków – zmiana w przedsięwzięciu obejmuje m.in.:
 - zmniejszenie limitu wydatków na realizację zadania w roku 2025 o kwotę 100 000,00 zł. łączne nakłady bez zmian.
- Zagospodarowanie odpadów komunalnych dla Gminy i Miasta Raszków – zmiana w przedsięwzięciu obejmuje m.in.:
 - zmniejszenie limitu wydatków na realizację zadania w roku 2025 o kwotę 92 300,00 zł. łączne nakłady bez zmian.

ZADANIA MAJĄTKOWE

- Budowa przedszkola i żłobka w Raszkowie z siedzibą w Pogrzybowie [ETAP II- PRZEDSZKOLE] – zmiana w przedsięwzięciu obejmuje m.in.:
 - zmniejszenie łącznych nakładów na realizację zadania o kwotę 3 740 000,00 zł do kwoty 101.979,50 zł
 - zmniejszenie limitu wydatków na realizację zadania w roku budżetowym o kwotę 1 990 000,00 zł do kwoty 10.000,- zł
 - zmniejszenie limitu wydatków na realizację zadania w roku 2026 o kwotę 1 740 000,00 zł do kwoty 10.000,- zł
 - dopisanie do nazwy „[ETAP II – Przedszkole]”
 - zmniejszenie limitu zobowiązań na realizację zadania o kwotę 3 730 000,00 zł;
- Przebudowa i rozbudowa terenu rekreacyjno-sportowego przy SP im.A.Fiedlera i Armii Krajowej w Raszkowie z siedz. w Pogrzybowie – zmiana w przedsięwzięciu obejmuje m.in.:
 - zwiększenie limitu wydatków na realizację zadania w roku 2025 o kwotę 600 000,00 zł do kwoty 3.100.000,- zł
- Rozbudowa i przebudowa szkoły podstawowej o oddziały przedszkolne w Radłowie przy ul. Wiejskiej, na dz.nr 539/1 (obręb 0017) – zmiana w przedsięwzięciu obejmuje m.in.:
 - zwiększenie łącznych nakładów ogółem oraz limitu wydatków na realizację zadania w roku budżetowym o kwotę 15 000,00 zł; Zmiana dotyczy wydatków z tytułu nadzoru budowlanego.

- zwiększenie limitu zobowiązań na realizację zadania o kwotę 11 044,53 zł.

Zmiany wprowadzone w wykazie wieloletnich przedsięwzięć nie spowodowały zmiany horyzontu czasowego załącznika nr 2 WPF.

Z załącznika przedsięwzięć z grupy 1.3.2 usunięto przedsięwzięcie "Modernizacja rynku w Raszkowie w celu redukcji efektu miejskiej wyspy ciepła", jakie zostało przesunięte do grupy 1.1.2.

Zmiany wprowadzone w wykazie wieloletnich przedsięwzięć wpłynęły na zmianę pozycji 10.1.1 i 10.1.2 WPF.

Zmiany w wydatkach majątkowych objętych limitem z art. 226 ust. 3 pkt 4

Rok	Przed zmianą [zł]	Zmiana [zł]	Po zmianie [zł]
2025	12 203 910,00	+4 181 000,00	16 384 910,00
2026	6 060 000,00	+3 323 680,00	9 383 680,00

Wartości wykazane w pozostałych pozycjach WPF, stanowią informacje uzupełniające względem pozycji opisanych powyżej. Zostały przedstawione w WPF zgodnie z obowiązującym stanem faktycznym, na podstawie zawartych umów i porozumień.

Powyżej przedstawione zmiany autopoprawką do projektu Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2025-2042 zostały naniesione do załącznika 1 i 2 oraz objaśnień jako tekst jednolity (projekt wraz z autopoprawką).